

SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 9 (200) październik 2013

ISBN 1730-5187

O współpracy międzynarodowej miast
Konferencja ZMP w Krakowie

W NUMERZE

ZE ZWIĄZKU

V Podczas posiedzenia w Rzeszowie 18 października br. Zarząd ZMP podjął stanowiska w sprawie: prezydenckiego projektu ustawy o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym, projektu założeń do zmiany ustawy o pomocy społecznej oraz projektu o zmianie ustawy o statystyce publicznej.

VIII 25 września br. w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego odbyła się debata inicjująca konkurs-ranking miast pod nazwą „Lider zrównoważonego gospodarowania przestrzenią”. Organizatorami konkursu są Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa oraz Związek Miast Polskich.

IX W jaki sposób najefektywniej realizować współpracę międzynarodową miast – zastanawiali się uczestnicy konferencji zorganizowanej 26 i 27 września 2013 r. w Krakowie przez Związek Miast Polskich w ramach projektu poświęconego aktywnemu obywatelstwu.

KRONIKA KRAJOWA

IV Komisja Wspólna na swoim ostatnim posiedzeniu uzgodniła przygotowany w ministerstwie edukacji narodowej projekt nowelizujący ustawę - Karta Nauczyciela. Projekt ten może przynieść samorządom nawet miliard złotych oszczędności, więc pomimo zastrzeżeń samorządowcy dali pozytywną opinię.

PROJEKT NORWESKI 3

XI 11 października br. odbyło się inauguracyjne seminarium regionalne w ramach projektu „Dialog społeczny w sektorze i przedsiębiorstwach samorządowych”. Projekt realizowany przez ZMP jest częścią programu europejskiego poświęconego dialogowi trójstronnemu.

PROJEKT NORWESKI 2

XIII 14 października 2013 r. rozstrzygnięto konkurs na projekty do dofinansowania w ramach Programu pn. „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”.

Na okładce: Rynek w Krakowie. W mieście odbyła się konferencja zorganizowana przez ZMP na temat współpracy partnerskiej miast. O wydarzeniu tym piszemy na str. IX. Fot. E. Parchimowicz

Kongres Samorządów i Targi GMINA

Szukanie sposobów na kryzys

W dniach od 7 do 9 października odbyły się w Poznaniu Targi Produktów i Usług dla Samorządów Lokalnych GMINA. Piątej edycji tej imprezy towarzyszył drugi Kongres Samorządów, zorganizowany wspólnie przez Międzynarodowe Targi Poznańskie i redakcję „Rzeczpospolitej”. Patronat honorowy nad targami objął Związek Miast Polskich.

Od początku targi GMINA pełnią rolę platformy wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy przedstawicielami sektora prywatnego i publicznego, stawiając za główny cel poprawienie funkcjonowania oraz promocję regionów. Organizatorzy targów pragną, by oferta wystawiennicza pomagała zwiedzającym podjąć efektywne i korzystne decyzje o plano-

prezydenci polskich miast i przedstawiciele rządu rozmawiali o tym, dlaczego obecne relacje między władzą lokalną a centralną są tak trudne.

- *Problemy na linii rząd-samorząd istnieją od chwili, gdy powstał samorząd terytorialny i nie są wcale niczym typowym jedynie dla Polski* – mówił podczas spotkania **Ryszard Grobelny**, prezydent Poznania, prezes ZMP.-

W debacie rozpoczynającej Kongres Samorządów wzięli udział przedstawiciele MAiC i MRR oraz samorządowcy.

wanych inwestycjach. Od samego początku targom GMINA towarzyszy Salon Nieruchomości i Inwestycji INVESTFIELD. Swoją ofertę inwestycyjną prezentują tam samorządy lokalne z terenu całej Polski, Agencja Mienia Wojskowego oraz instytucje wspierające rozwój regionów.

Towarzyszący targom od dwóch lat Kongres Samorządów stawia sobie za cel sprowokowanie dyskusji o rozwoju regionów i stworzenie platformy do wymiany doświadczeń pomiędzy przedstawicielami samorządów, administracji publicznej i biznesu. W tym roku Kongres rozpoczął się od sesji plenarnej pt. Czy należy zmienić kształt polskiej samorządności? Jej uczestnicy –

Jednak w 2007 i 2008 roku polski Parlament podjął błędne decyzje finansowe, które przyniosły poważne skutki dla samorządów w 2011, 2012 roku, a w obecnym przeżywamy ich apogeum. Od trzech lat wiadomo było, że należy załatwić sprawę „janosikowego”, ale dopiero teraz zaczyna się o tym rozmawiać. Nasze życie społeczne wygląda w ten sposób, że dopóki nie dojdziemy do ściany i nie rozbijemy się o nią, nie rozwiążemy problemów.

Uczestnicy debaty zgodzili się, że właśnie kwestie finansowe rodzą najwięcej napięć na linii rząd-samorząd. Jednak Magdalena Młochowska z Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji przekonywała, że współpraca

między samorządami i rządem istnieje, co najlepiej widać na spotkaniach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Prezydent Poznania przyznał, że coraz więcej osób w rządzie rozumie problemy samorządów.

Magdalena Młochowska zauważyła podczas sesji, że sytuację polskich samorządów powinna zmienić przygotowywana w jej resorcie ustawa o poprawie funkcjonowania i organizacji wykonywania zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego. Proponuje ona m.in. lepsze formy współpracy – tzw. centra usług wspólnych, w ramach których kilka samorządów będzie mogło wspólnie realizować obsługę księgowo-kadrowo-administracyjną. Ustawa proponuje także, zgodnie z postulatami samorządowców, możliwość tworzenia związków powiatowo-gminnych, a także upraszcza nieco system finansów i wprowadza zmiany m.in. w podatkach i opłatach lokalnych, w podatkach od spadków i darowizn, zwiększając tym samym dochody JST. Zawiera ponadto większe zachęty finansowe do łączenia się jednostek samorządowych.

*- Trzeba realnej pomocy dla samorządów, które chcą ściśle współpracować – mówił prezydent Świdnicy, **Wojciech Murdzek**. - Każda podejmowana przeze mnie próba podjęcia tematu integracji gminy miejskiej z wiejską powoduje postawienie kos na sztorc. Brakuje narzędzi do tego, bym mógł usiąść do stołu z panią wójt i porozmawiać o realnej integracji.*

Prezydent Grobelny zachęcał do odważnej rozmowy wokół tezy, że jednostek samorządu terytorialnego jest w Polsce za dużo. Powodem takiej sytuacji z jednej strony jest postęp technologiczny i dostępność urzędów samorządowych w sieci, z drugiej natomiast fakt, że na przykład w ostatnich latach powiaty zostały pozbawione kilku zadań.

- Łączenie gmin w najbliższych kilku latach będzie niezbędne. Pytanie tylko, czy proponowane przez ustawę zapisy wystarczą – mówił prezes ZMP i zachęcał do debaty publicznej na ten temat.

Podczas spotkania otwierającego Kongres Samorządów pojawił się także temat większej niezależności finansowej samorządów. Zastanawiano się, czy jest ona możliwa i na jakich warunkach. Samorządowcy przypomnieli, że obecny poziom dochodów JST jest niewystarczający, a dzieje się tak dlatego, że zmiany legislacyjne wprowadzane w ostatnich latach spowodowały znacz-

czona została Nagroda im. Prof. Michała Kuleszy FUNDAMENT RZECZPOSPOLITEJ. Jej celem jest wskazanie i nagrodzenie osób, które w największym stopniu po 1989 roku swoimi działaniami, wkładem intelektualnym i organizatorskim przyczyniły się do budowania podwalin Rzeczypospolitej Polskiej - Państwa na fundamencie zasady pomocniczości, umacniającego uprawnienia obywateli i ich wspólnot, popierającego tworzenie podstaw do działania autentycznego samorządu terytorialnego. Nagroda pierwszej edycji trafiła do ogromnego autorytetu - prof. **Jerzego Regulskiego**, człowieka zasłużonego dla budowania samorządu terytorialnego w Polsce.

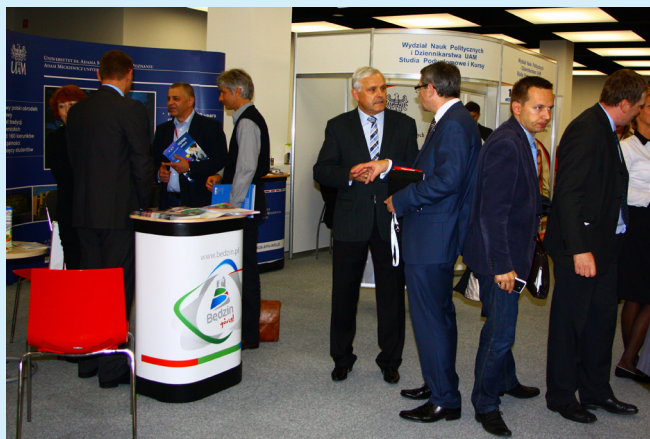
Uroczystość wręczenia nagrody im. profesora Michała Kuleszy otworzył prezydent Poznania. Powiedział: *- Samorząd to dziś coś normalnego. Ale jednocześnie coś co nigdy nie będzie elementem stałym, doskonałym, jednolitym. Ci, którzy tworzyli koncepcję samorządu w Polsce zrobili coś bardzo dobrego. Zrobili ważny krok w kierunku budowania dobrego, demokratycznego Państwa Polskiego. Profesor Michał Kulesza był osobą, która i na etapie tworzenia tej koncepcji i na etapie, kiedy trzeba było dyskutować o jej doskonaleniu, zawsze był w tej dyskusji, działał konkretnie, podejmował decyzje, nie uchylał się od odpowiedzialności. Zawsze był razem z samorządowcami. Był doradcą, odpowiadał na*

wiele pytań, które trzeba było postawić. Był dobrym duchem samorządności. Więc ta nagroda ma dobrego patrona. Wierzę, że zawsze znajdą się osoby godne tego, by uzyskiwać nagrodę imienia Michała Kuleszy”.

W ceremonii uczestniczyła pani Ewa Kulesza, żona zmarłego oraz Olgierd Dziekoński, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta.

Szersza relacja z sesji tematycznych Kongresu Samorządowego na kolejnych stronach SM.

Ewa Parchimowicz

Targi Gmina to okazja do wymiany podglądów i nawiązania nowych kontaktów na stoiskach samorządów.

Na targach, obok stoisk samorządów, można znaleźć ofertę firm działających we współpracy z miastami i gminami.

Fot. 3 x E. Parchimowicz

ny ubytek w dochodach samorządów. Rok temu Związek Miast Polskich wyliczył ów ubytek na poziomie 8 miliardów złotych. Jednocześnie zadań samorządów wciąż przybywało, a środki na ich realizację nie wpływały.

- Teraz trzeba albo zwiększyć dochody samorządów poprzez sięgnięcie do kieszeni obywateli, albo ograniczyć usługi publiczne – mówił Grobelny.

- Oba rozwiązania są złe, ale trzeba wybrać to mniej niekorzystne. Nie można jednak unikać decyzji.

Podczas tegorocznego Kongresu Samorządów GMINA po raz pierwszy wrę-

Z Komisji Wspólnej...

Karta Nauczyciela uzgodniona

Komisja Wspólna uzgodniła, przygotowany w ministerstwie edukacji narodowej projekt nowelizujący ustawę - Karta Nauczyciela. Projekt ten może przynieść samorządom nawet miliard złotych oszczędności, więc pomimo zastrzeżeń samorządowcy dali pozytywną opinię.

Podczas prac Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu samorządowcy podkreślali, że projekt nie realizuje najważniejszych ich postulatów, którymi były: wykreślenie art. 30a i 30b, czyli likwidacji tzw. średnich wynagrodzeń jako rozwiązania antymotywacyjnego, zwiększenie pensum nauczycieli, przejście finansowania urlopów na poratowanie zdrowia przez ZUS oraz zmiana systemu awansu zawodowego nauczycieli, który w obecnej formule już się wyczerpał.

Ponieważ jednak nawet te okrojone zmiany zaproponowane przez MEN mogą przynieść duże oszczędności, samorządowcy zdecydowali się projekt poprzec. Zgłosili jednak wniosek, aby projektodawcy wycofali się z przekazania organom prowadzącym szkoły komisji egzaminacyjnych na nauczyciela dyplomowanego oraz z przekazania JST komisji dyscyplinarnych.

- *Bardzo nam na tym zależy i myślę, że żadna ze stron nic nie straci, jeżeli dojdzie tutaj do kompromisu. Dlatego proponuję zaopiniować ten projekt pozytywnie z uwagą, że bardzo nam zależy na uwzględnieniu tych dwóch wniosków w dalszych pracach.* – powiedział wójt **Marek Olszewski**, Współprzewodniczący zespołu edukacyjnego. Wiceminister edukacji narodowej, **Przemysław Krzyżanowski** zobowiązał się, że oba postulaty „zostaną zaakcentowane na posiedzeniu Komitetu Stałego Rady Ministrów”.

Nowe zasady rekrutacji do szkół i przedszkoli

Komisja Wspólna uzgodniła również projekt nowelizacji ustawy o systemie oświaty, który został przygotowany w wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Nakazał on przeniesienie zapisów dotyczących rekrutacji do szkół i przedszkoli z roz-

porządzenia do ustawy. - *Ministerstwo edukacji podeszło do tej kwestii nieco rozszerzając i odnieśliśmy wrażenie, że przy okazji popełniono trochę błędów i niezręczności. Najpoważniejsze wątpliwości budzi co do zasady - czy dzieci z rodzin o niskich dochodach powinny mieć pierwszeństwo przed dziećmi z rodzin o wyższych dochodach* – mówił **Marek Olszewski**. Zespół

Kolejne posiedzenie Komisji Wspólnej odbędzie się 20 listopada br.

Fot. H. Hendrysiak

Edukacji odstąpił od wydania opinii o projekcie, tym bardziej, że korporacje przekazały kilkadziesiąt szczegółowych uwag, na które nie otrzymały odpowiedzi, nie dostały też nowej wersji projektu.

Minister **Krzyżanowski** jednak, którego poparła **Magdalena Młochowska**, współprowadząca obrady wiceminister administracji i cyfryzacji nalegał, by Komisja nie odkładała opiniowania, gdyż projekt musi jak najszybciej wejść w życie - do końca roku powinien być przyjęty przez sejm. - *To Trybunał Konstytucyjny spytał, czemu nie są w kryteriach uwzględnione grupy wymienione w artykułach od 69 do 71 Konstytucji RP, czyli m.in. rodziny o niskim statusie materialnym* – wyjaśniał minister **Krzyżanowski** - *To kryterium budzi ogromne emocje i rozumiem, że przeszkadza w pełnym formułowaniu i przygotowaniu swojej strategii rekrutacyjnej, ale my jako ministerstwo edukacji narodowej wyrok Trybunału Konstytucyjnego musimy po prostu wykonać. Ostatecznie Komisja przyjęła wyjaśnienia ministra i uzgodniła projekt.*

Geodezja i kartografia a zadania zlecone

Samorządowcy wydali również pozytywną opinię o projekcie założeń ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne, której celem jest stworzenie regulacji prawnych dostosowanych do aktualnego prawa oraz technologii. ZMP negatywnie zaopiniował ten projekt, czego powodem były nie tyle zawarte w nim zapisy, co kwestia notorycznego niedofinansowania zadań zleconych, w tym w dużym stopniu właśnie tego zadania. Ponieważ rozumiemy, że tej kwestii w założeniach nie ma, jesteśmy gotowi odstąpić od tego argumentu w tej sprawie. Przy okazji jednak ponownie zgłaszam postulat do współprzewodniczących Komisji o zajęcie się kwestią finansowania zadań zleconych – mówił **Andrzej Porawski**. I dodał, że ZMP złożył w tej sprawie wniosek już kilka miesięcy temu. Ponieważ niedobór środków na zadania zlecone szacowany jest rocznie na kilka miliardów złotych, sekretarz strony samorządowej zaapelował, by poświęcić temu zagadnieniu czas na najbliższej Komisji Wspólnej.

Wraca problem „janosikowego”

Rudolf Borusiewicz, dyrektor Biura ZPP, zgłosił problem powiatów, ale i innych JST związany z przyszłorocznymi prognozami na wpłaty „janosikowego” przez bogatsze samorządy. W niektórych przypadkach „janosikowe” wzrasta o 100% w porównaniu w rokiem bieżącym. Ponieważ większość JST po wpłaceniu oczekiwanej kwoty znajduje się w bardzo trudnej sytuacji finansowej, ZPP oczekuje od rządu przygotowania programu wsparcia. - *W województwie dolnośląskim prawdopodobnie, mówię prawdopodobnie, bo to jest wstępna prognoza, wszystkie powiaty, poza polkowickim, będą musiały wprowadzić programy naprawcze. Czy to wskazuje, że powiaty nie potrafią skonstruować budżetu, czy też jest to błąd systemowy w założeniach wskaźnika?* – pytał retorycznie **Cezary Przybylski**, starosta bolesławiecki. A **Andrzej Porawski** dodał, że rozwiązania systemowe od dawna nie funkcjonują, a „janosikowe” było liczone w 2003 roku dla warunków roku 2004. Od tego czasu system dochodów JST znacząco się zmienił, podczas gdy system wyrównawczy w ogóle nie drgnął.

Hanna Hendrysiak

Posiedzenie Zarządu ZMP w Rzeszowie

O współdziałaniu i statystyce

Podczas posiedzenia w Rzeszowie 18 października br. Zarząd ZMP podjął stanowiska: w sprawie prezydenckiego projektu ustawy o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym, projektu założeń do zmiany ustawy o pomocy społecznej oraz projektu o zmianie ustawy o statystyce publicznej.

Samorządowcy z miast przyjęli **stanowisko w sprawie prezydenckiego projektu ustawy o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego.**

Potrzebne dane

Doceniono go za uwzględnienie większości uwag zgłoszonych przez ZMP do poprzednich wersji oraz wskazano na bardzo ważne dla samorządów lokalnych zapisy. Jednak parę kwestii budzi wciąż wątpliwości. Chodzi o konwent regionalny. Zwrócono uwagę, że zaproponowany w projekcie sposób wyłaniania przedstawicieli gmin i powiatów do konwentu nie zapewnia proporcjonalnej, sprawiedliwej ich reprezentacji. Nie do przyjęcia jest propozycja zniesienia progu ważności merytorycznego referendum lokalnego. W projekcie nadal brakuje istotnych, postulowanych przez ZMP, kwestii. Przyjęto również **stanowisko dotyczące projektu założeń do zmiany ustawy o pomocy społecznej**, a także w sprawie projektu **ustawy o zmianie ustawy o statystyce publicznej**, który w intencji projektodawców ma na celu doprecyzowanie niektórych kwestii w związku ze zmianami prawa UE i na poziomie krajowym. Zdaniem samorządowców, usztywnia on jednak statystykę publiczną, bo uniemożliwia otrzymanie pewnych danych dotyczących usług, np. w dziedzinie gospodarki odpadami czy ciepłownictwa, a działalność publiczna powinna być przecież jawna. GUS powinien publikować dane agregowane na tym poziomie, na którym jest realizowane zadanie publiczne.

Dochody i przestrzeń

W trakcie posiedzenia w Rzeszowie **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP, poinformował o utworzeniu 16 października br. w Senacie **zespołu, który ma rozpocząć prace nad ustawą o dochodach JST**. Jest to cenna inicjatywa, gdyż dzięki niej będą mogły zostać sfinansowane prace analityczno-badawcze, na które korporacje samorządowe nie mają dziś środków. Natomiast przewodniczącą Komisji Geodezji i Infra-

struktury Informacji Przestrzennej ZMP, **Roman Rohaczyński**, naczelnik Wydziału Geodezji UM Katowice przedstawił propozycję pisma do ministra Michała Boniego w sprawie zastrzeżeń do **projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne**, którą poparł Zarząd ZMP. Uwagi dotyczą sposobu finansowania, zadań, systemu informatycznego oraz procesu legislacyjnego. Zaapelowano do szefa MAiC o podjęcie działań mających na celu uzdrowienie sytuacji prawno-finansowej służby geodezyjnej i kartograficznej w Polsce.

W stanowisku dotyczącym statystyki publicznej zwracano uwagę, że wiele danych istnieje w statystyce administracyjnej, i nie jest dostarczana do GUS, a system gromadzenia danych powinien umożliwiać ocenę efektywności oceniania jakości usług.

Fot. J. Proniewicz

Rozmawiano ponadto wstępnie na temat też **Kodeksu Urbanistyczno-Budowlanego**. **Ryszard Grobelny**, prezes ZMP, podkreślił, że potrzebne jest spojrzenie całościowe na regulacje przestrzenne, a także duża reforma w tej dziedzinie, a nie tylko zmiany szczegółowe. Ustalono, że projekt Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Budowlanego zostanie przekazany do urbanistów w miastach. Konieczne jest również porównanie zapisów tego projektu z podstawowymi kierunkowymi тезami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jakie wypracował do tej pory Związek.

Ważne sprawy społeczne

Członkowie Zarządu pozytywnie zaopiniowali **program Polityki Rodzinnej Prezydenta RP „Dobry Klimat dla Rodziny”**.

Zgłoszono jednak kilka uwag szczegółowych do projektu, np. dotyczących rekomendacji wprowadzenia górnego limitu wysokości opłaty rodziców za opiekę instytucjonalną, co jest błędem, gdyż lepsze jest zwiększanie konkurencji. Obecny system wprowadzony w przedszkolach jest, zdaniem członków Zarządu, zły, gdyż nie poszerza dostępu do opieki przedszkolnej, szczególnie w dużych miastach, a w mniejszych, gdzie i tak opłata była niższa, niczego nie zmienia. Zmniejszyła się natomiast oferta zajęć dodatkowych.

Podobną opinię uzyskiwały założenia projektu ustawy o zmianie ustawy – **Karta Nauczyciela**, chociaż jest to wciąż niewystarczająca propozycja zmian, jednak zawiera postulaty samorządowego środowiska. Zgłoszono następujące uwagi.

Komisje nadające stopień „nauczyciela dyplomowanego” powinny pozostać przy Kuratoriach Oświaty, a organy prowadzące nie powinny organizować sądownictwa dyscyplinarnego dla nauczycieli. Zaproponowano wprowadzić zapis zgodny z obowiązującym w 2013 r.: „W wysokości do 1% planowanych rocznych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, jednak nie mniej niż 0,5% tych środków”, a dodatek wiejski zamienić na zwiększony dodatek motywacyjny dla gmin. Sprzeciwiono się też zapisom art. 20c pkt 2 ppt 1 ustawy o systemie oświaty, preferującym przyjęcia dzieci do przedszkoli z rodzin, w

których dochód na osobę w rodzinie jest niższy niż 50% minimalnej płacy. Ten przepis zakłada bowiem dostęp do przedszkoli dzieciom rodzicom pracującym.

Pozytywne zmiany

Pozytywną opinię otrzymały projekty: ustawy **o pomocy dla działaczy opozycji demokratycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych**, ustawy o zmianie ustawy **o systemie oświaty** (uregulowanie systemu obrotu używanymi podręcznikami), ustawy o zmianie ustawy **o księgach wieczystych** (zmiana terminu wprowadzenia ustawy), a także ustawy **o komercjalizacji i prywatyzacji** (Warszawa otrzyma ze środków Funduszu Reprietyzacji co roku w latach 2014-2016 200 mln zł na wypłatę odszkodowań w związku z tzw. dekretem Bieruta). **Więcej (JP)**

Opłaty za deszczówkę

Obowiązek i szansa

Podczas debaty „Opłaty za deszczówkę – niewykorzystana szansa polskich gmin?“, która odbyła się 9 października br. w ramach Kongresu Samorządów GMINA 2013, podkreślano, że winę za obecną sytuację, w której gminy nie korzystają z tych dodatkowych dochodów i nie traktują tego jako obowiązek, ponosi ustawodawca.

Pobieranie opłat za „deszczówkę” opiera się na ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z 2001 r. oraz rozporządzeniu Ministra Budownictwa z 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosków o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Obowiązek pobierania opłat za wody deszczowe funkcjonuje zatem już od 7 lat, jednak brakuje w nim niezbędnej precyzji. **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP mówił, że powinien być jasny i niebudzący wątpliwości zapis w regulacjach prawnych.

Zdaniem profesora **Krystiana Ziemskego** z UAM wokół opłat za wodę deszczową i roztopową narosło wiele nieporozumień, a sprawa jest prosta, ktoś ponosi nakłady i koszty utrzymania instalacji, czyli dostarcza pewną usługę,

za którą powinien pobierać opłatę. Nie jest to tym samym podatek, jak często piszą o tym media, co budzi zawsze opór mieszkańców i sprawa od razu robi się polityczna, ale opłata, której wysokość zależy od poziomu inwestycji i kosztów. Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne rzadko występują z wnioskiem taryfowym na utrzymanie kanalizacji deszczowej. Najczęściej koszty te są zawarte w opłatach, które ponoszą wszyscy odbiorcy, a nie tylko ci, którzy je generują, a mianowicie właściciele dróg, parkingów, magazynów, sklepów wielkopowierzchniowych itp. Jest to działanie niezgodne z prawem (zakaz subsydiowania skośnego). Mitem jest to, że opłata ta obejmuje wszystkich mieszkańców, przekonywał profesor, gdyż wiele domów jednorodzinnych nie jest podłączonych w ogóle do instalacji i zagospodarowuje wodę deszczową we własnym zakresie. W gminach jed-

nak często problem dotyczy spółdzielni mieszkaniowych. Istnieje jednak możliwość wprowadzenia dopłat, dla tych którzy prowadzą odpowiednią politykę, np. tworzą zielone dachy, zbiorniki retencyjne czy stawki.

Obecny na spotkaniu przedstawiciel Poznania, miasta które od 2009 roku pobiera tę opłatę, przedstawił trudności, na jakie napotkano podczas jej wdrażania, takie jak zakwestionowanie wniosku przez spółdzielnie mieszkaniowe i uchylenie uchwały przez WSA. Obecnie nie ma już odwołań i zaskarżeń, gdyż sposób naliczenia opłaty jest zawarty w umowie. Z kolei reprezentant Głogowa powiedział, że dzięki pobieraniu opłaty za „deszczówkę” została obniżona opłata za ścieki dla mieszkańców (o 1,5 zł za metr sześcienny).

Ważnym instrumentem zachęcającym do wprowadzenia tej opłaty jest możliwość odliczenia VAT-u, w tym od nakładów inwestycyjnych. – *To może być pokaźny zastrzyk finansowy. Dzięki temu zabieramy pieniądze Skarbowi Państwa* – zachęcał K. Ziemiński, którego kancelaria Ziemiński & Partners przygotowała dla miast członkowskich ZMP opinię prawną dotyczącą kwestii celowości wprowadzenia przez gminy opłat za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych. Opinia jest dostępna w Biurze ZMP. **(JP)**

PKP zachęca

Dworce dla samorządów

„Dworce dla samorządów” – to tytuł jednej z debat odbywających się podczas tegorocznego Kongresu Samorządów GMINA. Podczas spotkania rozmawiano o rewitalizacji dworców, o korzyściach płynących dla samorządów z faktu przejmowania dworców, a także zaprezentowano dobre praktyki.

Obecnie spółka PKP SA ma pod swoim zarządem wciąż jeszcze 100 tysięcy hektarów terenów. Na nich stoi m.in. 1800 nieczynnych dworców kolejowych.

- Jednym z priorytetów PKP S.A. jest zagospodarowanie nieczynnych dworców oraz linii po zlikwidowanych liniach kolejowych. To atrakcyjne tereny pod nowe ścieżki rowerowe czy budowę

światłowodów – mówił podczas debaty **Bartosz Chabior**, dyrektor Departamentu Geodezji i Współpracy z Samorządami w PKP S.A. Reprezentowana przez niego spółka przygotowuje kompleksowy plan zagospodarowania dworców. Część obiektów chce zostawić sobie do zarządzania, część jednak zamierza przekazać samorządom lub przeznaczyć na inne niż związane z koleją formy za-

gospodarowania. Jest też grupa dworców, które ze względu na zły stan techniczny przewidziane są do likwidacji.

B. Chabior przypomniał, że od trzech lat samorządy mogą w trybie bezprzetargowym nabywać od PKP dworce. Istnieje też możliwość skorzystania z nieodpłatnego trybu przekazania obiektów lub z przeniesienia praw własności na samorząd w zamian za zaległe podatki. W 2013 roku na rzecz jednostek samorządu terytorialnego zbytych zostało 50 dworców kolejowych, a także ponad 200 kilometrów linii kolejowych.

- *Jesteśmy bardzo zainteresowani kontaktem z samorządami w sprawie przyszłości dworców i ich zagospodarowania* – mówił przedstawiciel PKP S.A.. – *Stworzyliśmy specjalną skrzynkę mailową jst@pkip.pl, na którą JST mogą przysyłać swoje pomysły i informować nas o planach i potrzebach.*

Pokazał przykłady interesującego zagospodarowania polskich dworców kolejowych. W Stroniu Śląskim powstało Centrum edukacji, turystyki i kultury, w Namysłowie w budynku dworcowym znalazły siedziby policja i straż miejska, a w Sokołowie Podlaskim i Karpaczu - biblioteki.

Jednym z miast, które przejęło od kolei dworzec jest Świdnica.

- *Z bólem serca latami patrzyłem, co się dzieje z obiektami PKP myśląc, że w każdym z nich mogłaby zamieszkać przynajmniej jedna rodzina* – mówił podczas debaty prezydent Świdnicy, **Wojciech Murdzek**. - *Obawialiśmy się, że z każdym kolejnym rokiem rosnąć*

będą kwoty potrzebne na uratowanie tego cennego obiektu.

W grudniu 2004 roku Rada Miejska w Świdnicy przyjęła uchwałę o przejęciu dworca. Stosowne porozumienie z PKP udało się podpisać dopiero 3 lata później, a akt notarialny – 4 lata później. Koszt remontu świdnickiego dworca to 7 milionów zł. Postanowiono, że utrzyma on główną funkcję, a dodatkowo stworzone zostanie w nim centrum przesiadkowe.

W Wągrowcu zdecydowano się na przejęcie od PKP budynku dworcowego w następstwie kolejowej inwestycji jaką był remont trasy do Poznania i wprowadzenie na tory szynobusów.

- *Myśleliśmy o naszych mieszkańcach. Gdy PKP oddawały wyremontowaną linię, szacowano, że dziennie będzie z niej korzystać tysiąc pasażerów. Dziś już ta liczba jest cztery razy większa* – mówił na spotkaniu w Poznaniu burmistrz Wągrowca **Stanisław Wilczyński**. Obok wyremontowanego dworca władze miasta zbudują zintegrowane centrum komunikacyjne z dwoma parkingami park&ride i dużym parkingiem dla autobusów. Cała inwestycja ma być skończona do końca przyszłego roku za kwotę 10 mln zł. 60 procent tej kwoty samorząd Wągrowca zamierza pozyskać z funduszu Jessica.

(epe)

Język urzędniczy

Trzeba być poprawnym

Panel „Skuteczna komunikacja czy udane porozumienie” 8 października br. w trakcie Kongresu Samorządów GMINA 2013, w którym wziął udział profesor Jerzy Bralczyk, był poświęcony poprawności urzędniczej polszczyzny.

Prof. Bralczyk podkreślał, że skuteczne komunikowanie się a udane porozumienie to nie to samo. Obie rzeczy są ważne, nie tylko zresztą w życiu publicznym, jednak aby mogło dojść do danego porozumienia trzeba sięgnąć głębiej i być bliżej drugiej osoby, skupić się na informacji zwrotnej od niej, czerpać poczucie satysfakcji z kontaktu.

Profesor zwracał uwagę, że błędy w tekstach urzędniczych, i nie tylko, polegają na tym, że myślimy wyrazami, a nie formami, a odbiór odbywa się właśnie w oparciu o struktury gramatyczne. Istotny wpływ na niezrozumiałość języka urzędowego mają modne określenia, stare kalki językowe z czasów PRL i te nowe anglosaskiego pochodzenia, nie zawsze zrozumiałe metafory będące skrótami roboczymi. Tekst pisany przez urzędnika spełnia następujące funkcje: zrozumienie, osiągnięcie skutku, zmieszczenie się w „rytuale”, pokazanie kompetencji tworzącego. Grzeczność językowa każe położyć nacisk na dwie pierwsze funkcje, ale często hierarchia ta jest odwrócona. - *Kompetencja a przyjazny wizerunek urzędu nie zawsze idą ze sobą w parze* – mówił J. Bralczyk.

Co w pierwszej kolejności zrobić, aby

język urzędniczy był zrozumiały? Przede wszystkim używać poprawnie polszczyzny (błędy nie poprawiają kompetencji i nie wzbudzają sympatii), zrezygnować z długich zdań (bez rytuałów i zawiłych prawniczych określeń), wyrzucić puste rzeczowniki (np. procesy, stany), skracać

Jednym z prelegentów podczas debaty poświęconej językowi urzędowemu był prof. Jerzy Bralczyk.
Fot. J. Proniewicz

ciągi dopełniaczowe i położyć większy nacisk na odbiorcę, a nie tylko koncentrować się na tekście, czyli na tym, co mamy do powiedzenia. Jest bowiem różnica czy mówimy do ludzi czy ludziom. Jego zdaniem, urzędnicy mogliby posiadać certyfikat języka polskiego, ale istotniejsze jest oddzielenie na poziomie

edukacji szkolnej języka polskiego od literatury i kultury polskiej i poświęcenie większej uwagi analizie pism i formuł prawnych pod kątem poprawności językowej. Przypomniat, że w Stanach Zjednoczonych i w Szwecji opracowano już dokumenty propagujące wprowadzanie do języka ojczystego prostych form.

Podczas panelu zachęcano do korzystania z serwisu Asystenta Językowego PWN, który może pomagać tworzyć poprawne językowo i zrozumiałe dla odbiorców dokumenty urzędowe. Serwis ma pomóc w utworzeniu dokumentu zgodnego z obowiązującymi normami grzecznościowymi, bez niezręcznych powtórzeń i zastąpienia ich wyrazami bliskoznacznymi, ma też wesprzeć urzędnika w stworzeniu tekstu w pełni oddającego sens zamierzonej wypowiedzi. Narzędzie powstało w oparciu o bazy słownikowe języka polskiego, oraz specjalistyczne poradniki językowe PWN. To narzędzie pozwoli tworzyć jasne komunikaty, pozbawione urzędniczej nowomowy. Dostępny jest w Internecie (<http://asystent.pwn.pl>).

Do korzystania z niego konieczne jest logowanie, docelowo ma to być usługa płatna. W przyszłości asystent ma zawierać również bazę wzorów pism i dokumentów. Planowane jest też wdrożenie możliwości zadawania pytań ekspertom z poradni językowej.

Joanna Proniewicz

Inauguracja konkursu

Lider zrównoważonego gospodarowania przestrzeni

25 września br. w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego odbyła się debata inicjująca konkurs-ranking miast pod nazwą „Lider zrównoważonego gospodarowania przestrzenią”. Organizatorami konkursu są Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa oraz Związek Miast Polskich.

Dr Sławomir Anusz, dyrektor IGPIM, zwrócił uwagę na konieczność popularyzowania idei planowania biorącego pod uwagę zrównoważone gospodarowanie przestrzenią, a także zapewnienie równowagi między interesem prywatnym a publicznym w tej dziedzinie i przywrócenie badań naukowych związanych z gospodarką przestrzenią. Z kolei prezes ZMP, **Ryszard Grobelny**, podkreślał, że Związek bardzo krytycznie podchodzi do istniejących rozwiązań prawnych i potrzebna jest reforma filozofii w tej dziedzinie, do czego konkurs może się przyczynić. Trzeba myśleć, jak zmieniać złe prawodawstwo, mówił **Rajmund Ryś**, dyrektor Departamentu Polityki Przestrzennej w MRR, ale nie można zapominać o dobrych praktykach i starać się zrobić coś pozytywnego.

W debacie wzięli udział organizatorzy konkursu oraz przedstawiciele administracji centralnej i samorządowej. Idea konkursu została zaprezentowana przez **dr Piotra Fogla** z Instytutu Gospodarki Prze-

strzennej i Mieszkalnictwa. Misją konkursu jest promocja dobrych praktyk w zakresie gospodarowania przestrzenią, które wspomagają rozwój miast i zwiększają ich atrakcyjności dla mieszkańców i inwestorów, poprzez wyłonienie i uhonorowanie liderów. Są nimi miasta, które najlepiej realizują podstawowe zadanie własne gmin, jakim jest zapewnienie ładu przestrzennego na swoim terenie. Celami konkursu, poza uhonorowaniem liderów, są:

- identyfikacja i promocja miast dbających o zasadę zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu przestrzenią,
- kreowanie pozytywnego wizerunku władz samorządowych dbających o zrównoważone planowanie rozwoju przestrzennego,
- wzmocnienie profesjonalizmu i podniesienie kompetencji administracji w zakresie zarządzania przestrzenią miast,
- podniesienie rangi problematyki gospodarowania przestrzenią w zarządzaniu miastami,

- pomoc w wymianie doświadczeń pomiędzy miastami na temat metod zrównoważonego gospodarowania przestrzenią,
- promowanie planowania i zarządzania przestrzenią z szerokim udziałem społecznym.

W trakcie spotkania nastąpiło też podpisanie porozumienia o realizacji konkursu oraz wręczenie nominacji 15 członkom Kapituły Honorowej konkursu.

W dyskusji zastanawiano się, jakie przyjąć mierniki, które pozwolą wyłonić miasta-liderów planowania przestrzennego. Analizowano następujące zagadnienia: realizację obowiązku planistycznego – **dr Anna Fogel**, efekty ekonomiczne planowania – prezydent Poznania, **Ryszard Grobelny**, partycypację społeczną w planowaniu przestrzennym – **dr Waldemar Siemiński** oraz zrównoważone planowanie – **dr Piotr Fogel**. Rozmawiano o takich zagadnieniach jak: władztwo czy obowiązek planistyczny JST, zaskarżanie planów przez sądy administracyjne, dominacja podmiotów prywatnych, błędne rozwiązanie, jakim jest decyzja o warunkach zabudowy, rola studium a decyzje o warunkach zabudowy, odszkodowania, konieczność wprowadzenia podatku od wartości nieruchomości, opłaty adiacenckie, kto czerpie korzyści w przestrzeni (wspólnota czy właściciel nieruchomości), nieustawowe i ustawowe konsultacje społeczne (np. na etapie przygotowań do przystąpienia do planu), presja społeczna a presja inwestorów.

Uroczyste ogłoszenie wyników konkursu odbędzie się podczas przyszłorocznego Kongresu Miast Polskich.

Więcej informacji na temat konkursu na [stronie internetowej](#).

Joanna Proniewicz

Wniosek Prezydenta RP

Drogi publiczne do Trybunału

Prezydent Bronisław Komorowski podjął decyzję o skierowaniu nowelizacji ustawy o drogach publicznych do Trybunału Konstytucyjnego, w trybie kontroli prewencyjnej.

Ustawa ta budziła duże kontrowersje ze względu na regulacje pozwalające samorządom województwa na przekazywanie samorządom innych szczebli zarządu nad istniejącymi odcinkami dróg zastępowanymi nowymi trasami.

Oznaczałoby to swoiste wycofanie się państwa z funkcji, jaką jest określenie bezpośrednio w drodze ustawy zadań

poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego – doszłoby do scedowania tych uprawnień na jednostki samorządu.

Po raz pierwszy w systemie prawnym znalazłyby się przepisy stanowiące podstawę do określania zadań realizowanych przez gminy i powiaty nie bezpośrednio w ustawie, ale przez samorząd innego szczebla, w drodze uchwały, odpowiednio sejmiku województwa, rady powiatu i rady gminy.

W opinii Prezydenta RP takie rozwiązanie budzi wątpliwości co do zgodności z wynikającą z Konstytucji zasadą określania zadań samorządów w ustawie, a także z konstytucyjnie chronioną samodzielnością gminy będącej podstawową jednostką samorządu terytorialnego.

Prezydent uważa, że propozycje uregulowania powyższej kwestii powinny być opracowane na poziomie rządowym.

Zaskarżenie do Trybunału Konstytucyjnego ustawy z dnia 13 września 2013 r. oznacza, że zawarte w niej rozwiązania nie wejdą w życie, przynajmniej do rozpatrzenia wniosku przez sędziów Trybunału. **Więcej**

O współpracy międzynarodowej miast

Aktywne obywatelstwo

W jaki sposób najefektywniej realizować współpracę międzynarodową miast – zastanawiali się uczestnicy konferencji zorganizowanej 26 i 27 września 2013 r. w Krakowie przez Związek Miast Polskich w ramach projektu poświęconego aktywnemu obywatelstwu.

Krakowskie spotkanie było jednym z komponentów projektu pt. Współpraca partnerska narzędziem aktywnego obywatelstwa.

Rok 2013 został przez Komisję Europejską ogłoszony Europejskim Rokiem Obywatelstwa. Związek Miast Polskich od wielu lat popularyzuje w Polsce ideę współpracy miast partnerskich, dlatego wiążąc tę aktywność z priorytetami UE realizuje w tym roku projekt poświęcony aktywnemu obywatelstwu budowanemu poprzez współpracę partnerską (Act4T). Inicjatywa realizowana jest przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej, w ramach programu „Europa dla Obywateli – środki wsparcia 2013”.

Partnerami Związku w realizacji projektu są Czeski Związek Miast i Gmin, Słowacki Związek Miast i Gmin, Niemiecka Sekcja Rady Gmin i Regionów Europy, Francuska Sekcja Rady Gmin i Regionów Europy oraz Sieć Sweden – Emilia Romagna.

Jak pokazują przykłady prezentowane podczas tej i innych konferencji organizowanych przez Związek Miast Polskich, a także badania od lat 90. prowadzone przez ZMP, samorządy od dziesięcioleci prowadzą własną politykę międzynarodową. Łączą się w związki partnerskie ze swoimi odpowiednikami na całym świecie niezależnie od poglądów politycznych ich władz. Od lat wymiana doświadczeń między miastami dotyczy bardzo wielu dziedzin.

- *Ta współpraca w każdym przypadku jest trochę inna i zależy od specyficznych cech partnerów – mówił podczas krakowskiej konferencji Dyrektor Biura ZMP, Andrzej Porawski. – Ale dziś z pewnością jest inna niż 20 lat temu. Konferencje poświęcone współpracy partnerskiej organizujemy w Związku od lat 90. Najbardziej charakterystyczną cechą tych spotkań jest to, że uczymy się od siebie wzajemnie nie zawsze wprost kopiując to, co innym się udało. Miasta*

uczestniczące w tych spotkaniach wykrzystują pewne pomysły i wzajemnie się inspirować.

Podczas konferencji samorządowcy z miast francuskich, niemieckich, włoskich, szwedzkich, czeskich, słowackich i polskich zaprezentowali wiele projektów realizowanych zarówno w formule bilateralnych partnerstw, jak i w sieciach miast oraz w ramach projektów dofinansowywanych z programów europejskich. Wiele z działań zaprezentowanych w Krakowie pokazało, że to organizacje pozarządowe, młodzież i samorządy,

miastami nabiera z czasem najczęściej tego docelowego wymiaru – współpracy między mieszkańcami. Jak pokazały liczne przykłady z Europy, ale też z polskiego Rybnika, organizacje pozarządowe wypełniają zapisy umów partnerskich, a często też współpracę taką inspirują i nadają jej nowy charakter. Dzięki udziałowi w partnerstwie miast trzeciego sektora, we współpracę partnerską angażuje się coraz więcej grup społecznych, grupy te są coraz liczniejsze, a sama współpraca staje się bardziej dynamiczna.

Marek Miros, burmistrz Gołdapi, wiceprezes ZMP zauważył mało optymistyczną zależność, że im mniejszy samorząd, tym jakość i stopień udziału organizacji pozarządowych we współpracy międzynarodowej zależy bardziej od dobrej woli samorządu.

- *Naszą rolą jest stymulowanie, a nie przeszkadzanie w tych kontaktach – mówił. – Powinniśmy niekiedy stać nieco z boku rozumiejąc, że udział trzeciego sektora może tylko te kontakty między miastami partnerskimi ubogacić.* Podkreślił, że zarówno na poziomie europejskim, jak i krajowym, regionalnym i lokalnym należy dążyć do zwiększenia udziału NGO-sów we współpracy międzynarodowej, nie tylko likwidując bariery finansowe, ale także formalne.

W Krakowie rozmawiano także na temat zaangażowania młodzieży w aktywność międzynarodową samorządów. W tej części spotkania oddano głos młodym Europejczykom. Związek Miast Polskich, podobnie jak pozostali partnerzy projektu, zapytał młodych mieszkańców miast o to, ile wiedzą o współpracy partnerskiej samorządów i jak ją postrzegają. W ramach realizacji projektu ogłoszony został konkurs na film na temat współpracy międzynarodowej gmin z perspektywy młodych mieszkańców.

W Krakowie ogłoszone zostały jego wyniki. Laureaci to młodzi ludzie z Niemiec, Słowacji, Szwecji, Włoch i Polski. Wśród polskich filmów nadesłanych na konkurs najlepszy - zdaniem jury - był obraz „European Community” zrealizowany przez Hannę Szymatowicz i Julię Nowak z Zespołu Szkół w Cewicach.

Ewa Parchimowicz

Młodzi Europejczycy – laureaci konkursu na film na temat współpracy międzynarodowej gmin – tuż po uroczystości wręczenia nagród podczas konferencji w Krakowie.

Fot. E. Parchimowicz

a także media lokalne mają szanse zbudować tożsamość europejską mieszkańców starego kontynentu, a więc coś, czego Komisja Europejska póki co nie jest w stanie zbudować. Spotkanie pokazało także jak ważna staje się dyplomacja samorządowa; jak międzynarodowe projekty integrują mieszkańców różnych krajów.

Uczestnicy konferencji zastanawiali się, jak współpraca partnerska może wpływać na rozwój samorządów, a także jak rozwijać i wzmacniać organizacje pozarządowe i wolontariuszy, aby ich zaangażowanie we współpracę międzynarodową samorządów było jak największe. Temat ten był ważny, gdyż – jak podkreślał Andrzej Porawski – współpraca międzynarodowa inicjowana między

Projekt na rzecz godnej pracy

Ruszyły seminaria regionalne

11 października br. odbyło się inauguracyjne seminarium regionalne w ramach projektu „Dialog społeczny w sektorze i przedsiębiorstwach samorządowych”. Projekt realizowany przez ZMP jest częścią programu europejskiego poświęconego dialogowi trójstronnemu.

Związek Miast Polskich wraz z partnerem - Norweskim Związkiem Władz Lokalnych i Regionalnych (KS) wiosną tego roku rozpoczął wdrażanie nowego projektu realizowanego w ramach europejskiego programu „Fundusz na rzecz godnej pracy i dialogu trójstronnego” finansowanego z Norweskiego Mechanizmu Finansowego pod nazwą „Dialog społeczny w sektorze i przedsiębiorstwach samorządowych”.

Głównym celem projektu jest wzmocnienie specyficznej formy dialogu na poziomie lokalnym, pomiędzy samorządowym pracodawcą a pracownikiem sektora usług samorządowych, a także zwiększenie kompetencji w urzędach gmin, ich jednostkach organizacyjnych oraz przedsiębiorstwach komunalnych. W ten sposób wyeliminowane mają zostać konflikty między pracodawcami a pracownikami oraz zbudowana ma być lepsza atmosfera współpracy sprzyjająca podniesieniu jakości usług publicznych.

Przypomnijmy, że z inicjatywą podjęcia tego zagadnienia wyszedł Norweskimi Związki Władz Lokalnych i Regionalnych, który jest nie tylko stowarzyszeniem JST, ale też organizacją reprezentującą jednostki samorządu gminnego, powiatowego i przedsiębiorstwa komunalne przy okazji negocjacji płacowych ze związkami zawodowymi pracowników samorządowych.

Jednym z komponentów projektu będą są seminaria edukacyjne upowszechniające najlepsze praktyki. Pierwsze z nich odbyło się 11 października br. w Warszawie.

- *Podejście polskich i norweskich samorządów do kwestii udziału w stosunkach pracy jest całkiem inne* – mówi otwierając spotkanie dyrektor Biura Związku Miast Polskich, **Andrzej Porawski**. - *Radom polskich gmin odpowiada rola regulatora. Jednocześnie warto podkreślić, że relacje z pracownikami przedsiębiorstw komunalnych czy instytucji samorządowych kształtowane są w przemyślane sposób, co jest doceniane i zauważane w wielu różnych konkursach.*

Dyrektor Porawski przywołał m.in. konkurs „Pracodawca przyjazny pracownikom”, organizowany przez Prezydenta RP, którego laureatami jest niemało pracodawców komunalnych.

- *Projekt, który realizujemy ma służyć pozyskaniu informacji o dobrych przykładach właściwie ułożonych stosunków pracy w przedsiębiorstwach samorządowych, rozpowszechnieniu tych informacji, a także zbudowaniu bardziej usystematyzowanego podejścia do tych kwestii* – mówił A. Porawski.

Dialog społeczny na przykładzie Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospo-

Seminarium regionalne, które odbyło się w październiku w Warszawie, rozpoczęło cykl podobnych spotkań, które będą organizowane w różnych miastach.

Fot. E. Parchimowicz

darczych i Wojewódzkich Komisji Dialogu Społecznego zaprezentowała podczas seminarium **Agata Oklińska** z Departamentu Współpracy z JST Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji. Omówiła cele, podstawy działania, przedmiot działalności oraz kompetencje i uprawnienia Komisji. Przypomniała, że na podstawie ustawy, w pracach Komisji Trójstronnej mogą uczestniczyć z głosem doradczym przedstawiciele samorządów, z czego korzysta zarówno Związek Miast Polskich, jak i Związek Powiatów Polskich.

Z kolei dyr. **Andrzej Trzęsiera** z Departamentu Współpracy z JST w MAC mówił o wsparciu, jakiego jego resort udziela samorządom w związku z projektami realizowanymi ze środków Europejskie-

go Funduszu Społecznego. - *Kwota 213 mln euro przyznana na realizację działań w ramach priorytetu „Dobre rządzenie” to suma, jakiej nigdy jeszcze nie mieliśmy na cele związane ze wzmocnieniem potencjału administracji państwowej* – mówił dyr. Trzęsiera. Podkreślił, że zaangażowanie jego ministerstwa w projekt dotyczący dialogu między pracodawcami a pracownikami administracji publicznej i samorządowych przedsiębiorstw jest swoistą odpowiedzią na ogromne zainteresowanie tą tematyką w całej Europie.

Niezwykle ciekawy punkt widzenia na kwestie dialogu społecznego pokazała podczas seminarium **Liss Schanke** reprezentująca Norweskimi Związki Władz Lokalnych i Regionalnych. Cofnęła się do czasów zanim w 1970 roku w Norwegii odkryto złoża ropy naftowej. Gdy kraj był biedny i targały nim niepokoje i strajki, ludzie czuli, że wspólnie muszą znaleźć sposób na rozwój i przełamanie trudności gospodarczych. W tej atmosferze – kryzysu finansowego lat 30. – narodził się w Norwegii dialog społeczny, który okazał się niezwykle cenny wiele lat później, gdy mieszkańcom tego kraju zaczęło się

powodzić znacznie lepiej niż przeciętnemu Europejczykowi.

- *Dialog społeczny jest niezwykle ważny także w sytuacji bogactwa. Jest ono ogromnym wyzwaniem w znaczeniu ekonomicznym i społecznym* – mówiła Liss Schanke.

Dziś związki zawodowe odgrywają w Norwegii kluczową rolę w negocjacjach i zapewnieniu demokratycznych stosunków w miejscu pracy. Jak podkreślała L. Schanke, dobra współpraca ze związkami zawodowymi jest podstawą do dobrego funkcjonowania sa-

morządów poprzez świadczenie przez nie wysokiej jakości usług oraz przez osiągnięcie wysokiej produktywności.

Podczas pierwszego seminarium regionalnego zaprezentowane zostały pierwsze dobre praktyki w dziedzinie dialogu społecznego. Swoimi rozwiązaniami pochwaliły się miasta Słupsk i Jaworzno oraz Starostwo Powiatowe w Przasnyszu. Samorządy te są laureatami tegorocznego konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania – Samorząd jako pracodawca”, zorganizowanego wspólnie przez Związek Miast Polskich i Norweskimi Związki Władz Lokalnych i Regionalnych.

Ewa Parchimowicz

Laureaci konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania – Samorząd jako pracodawca”

SŁUPSK

Dodatki przedemerytalne

„Ustalenie dodatkowych świadczeń dla pracowników UM, tj. dodatków przedemerytalnych” to praktyka, która zajęła II miejsce w kategorii rozwiązania z zakresu sformalizowanych stosunków pracowniczych.

Rozwiązanie zostało zawarte na wniosek organizacji związkowych w Regulaminie wynagradzania pracowników zatrudnionych w UM w Słupsku wprowadzonym przez zarządzenie prezydenta miasta. Funkcjonuje od czerwca 2009 roku.

Problem z docenieniem wieloletnich i doświadczonych pracowników był sygnalizowany już od dawna. Łączył się z obawą pracowników planujących przejście na emeryturę o wysokość świadczeń emerytalnych. Rozwiązano go w połączeniu z racjonalną polityką kadrową i realizowanym na bieżąco przeglądem kadrowym. Na wniosek działających w UM organizacji związkowych NSZZ „Solidarność” oraz Niezależnego Związku Pra-

cowników Samorządowych UM została wypracowana treść regulaminu wynagradzania pracowników, w którym znalazło się właśnie rozwiązanie dotyczące dodatkowej gratyfikacji pracowników planują-

Rozwiązanie zostało zawarte na wniosek organizacji związkowych w Regulaminie wynagradzania pracowników zatrudnionych w UM w Słupsku wprowadzonym przez zarządzenie prezydenta miasta.

Fot. Arch. UM w Słupsku

cych przejście na emeryturę w formie dodatku przedemerytalnego. Uwzględniono w nim postulaty zgłaszane przez samych pracowników oraz wniesione przez przedstawicieli związków zawodowych, po konsultacjach ze zrzeszonymi członkami.

Praktyka polega na wprowadzeniu zapisów umożliwiających pracownikowi

w okresie 3 lat przed emeryturą przyznanie dodatku przedemerytalnego w wysokości 10% wynagrodzenia zasadniczego. Pracownik wypełnia wniosek o jego przyznanie, w którym określa, kiedy przejdzie na emeryturę. Jeśli nie przejdzie w tym terminie, zobowiązany jest do zwrotu tego dodatku z odsetkami ustawowymi.

Dzięki temu rozwiązaniu pracodawca ma czas niezbędny do analizy zadań na danym stanowisku i może realizować racjonalną politykę kadrową. Pracownik kadr wraz z bezpośrednim przełożonym rozważa wagę wykonywanych zadań, analizuje możliwość rozdzielenia wykonywanych zadań pomiędzy pozostałych pracowników, likwidację stanowiska, wybór innego pracownika na to stanowisko, doksztalcenie go. Pozwala to rozwijać ścieżkę kariery zawodowej poszczególnych pracowników, a także uniknąć trudnych konsekwencji nagłych redukcji etatowych wymuszonych cięciami budżetowymi i wpływa na poczucie stabilności zatrudnienia.

W 2012 roku na wypłatę tego dodatku przeznaczono 27 980 zł. ■

CZĘSTOCHOWA

Satysfakcjonujący układ

Rozwiązanie „Dialog samorządu lokalnego z przedstawicielami pracowników jednostek organizacyjnych w obszarze pomocy społecznej”, które zajęło III miejsce w kategorii rozwiązania z zakresu sformalizowanych stosunków pracowniczych, dotyczy zawarcia w styczniu 2013 roku nowego Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Placówek Społecznych.

Układ, którego stroną jest prezydent miasta, dotyczy pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Domu Pomocy Społecznej. Podpisanie układu nastąpiło w wyniku negocjacji, które miały na celu wypracowanie jak najlepszych rozwiązań motywujących pracowników pomocy społecznej, wykonujących ciężką pracę na rzecz mieszkańców w trudnej sytuacji materialnej, a równocześnie uwzględniających możliwości finansowe miasta. Dzięki podjętemu dialogowi obie strony przygotowały układ, który zapobiega antago-

zmowi obu jednostek. W obu wynegocjowano zakładowe układy zbiorowe.

Nowy PUZP nie zawiera zapisów generujących koszty dla samorządu, co było przyczyną wypowiedzenia poprzedniego. PUZP zapobiega też antagonizmowi między placówkami. Jednocześnie w obu jednostkach zostały wynegocjowane zakładowe układy zbiorowe. Dzięki prowadzonemu z udziałem wszystkich organizacji związkowych regularnie i w sposób zorganizowany dialogowi, o którym informowano też media, osiągnięto kompromis. O terminach i spotkaniach każdorazowo były informujące wszystkie organizacje związkowe działające w jednostkach, pomimo faktu, że tylko jedna z nich mogła występować jako strona w negocjacjach. Inne występowały z głosem doradczym. Jednocześnie po każdym ze spotkań sporządzano protokół oraz przygotowywano zakres tematyczny następnego spotkania. Po każdym spotkaniu informowano Biuro Prasowe UMC o jego efektach. Podpisanie PUZP było relacjonowane też w lokalnej prasie.

NSZZ Solidarność wynegocjowała m.in. umieszczenie w PUZP zapisów dotyczących przyznania pracownikom wynagrodzenia rocznego, dodatku stażowego, nagród jubileuszowych, wydłużenie 2 przerw dla matek karmiących po 45 minut każda, przyznanie dodatku specjalnego (do 15%) wynikającego z osobistego zaszczerowania z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań, zgodnych z jego kwalifikacjami, a także dodatkowy urlop dla osób pracujących z osobami z zaburzeniami psychicznymi w wymiarze 3 dni.

Wynegocjowany PUZP nie zawiera zapisów generujących koszty dla budżetu miasta, które były przyczyną wypowiedzenia poprzedniego układu. Stronie prezydenta udało się uzyskać rezygnację m.in. z przekształcenia umów terminowych na czas nieokreślony, wydłużenia okresu wypowiedzenia umowy do 4 miesięcy czy finansowania przez pracodawcę pełnej odpłatności za szczepionki i dodatkowe badania lekarskie.

Joanna Proniewicz

Szkolenia dla partnerstw

Komunikacja do dobrej współpracy (2)

Szkolenia na temat „Doskonalenia efektywnej współpracy w partnerstwach JST” są jedną z form wspierania partnerstw w projekcie „Budowanie kompetencji do współpracy międzysamorządowej i międzysektorowej”.

W październiku odbyło się 7 kolejnych kursów szkoleniowych, które objęły 18 partnerstw zawiązanych przez: Radomsko, Zduńską Wolę, Tomaszów Mazowiecki, Płońsk, powiat legionowski, Zielonkę, Brwinów, Sochaczew, Stowarzyszenie Samorządów Ziemi Człuchowskiej, Kościerzynę, Malbork, Toruń, KZK GOP, Górnośląski Związek Metropolitalny, Gdynię, Gdańsk, Kolno i Stowarzyszenie Olsztyński Obszar Aglomeracyjny.

Celem dwudniowych warsztatów jest rozwijanie kompetencji zawodowych średniego personelu zarządczego JST – członków zespołów roboczych partnerstw przydatnych do realizacji wspólnych projektów.

Kanały komunikacji

Uczestnicy mogli się dowiedzieć, że ważnym elementem kształtowania własnego stylu komunikacji jest rozpoznanie i dopasowanie kanałów komunikacyjnych, aby „nadawać na tych samych falach”, jak to czyni nasz rozmówca. Wyróżniamy trzy kanały: wzrokowy, słuchowy i kinestetyczny. Różne osoby używają wybranej modalności zmysłowej, tzn. przetwarzają informację za pomocą wybranego zmysłu: wzroku, słuchu i czucia oraz doświadczania ruchu. Osoby preferujące jeden z kanałów używają zwykle specyficznych wyrazów i zwrotów językowych i preferują określone zachowania mowy ciała. Na przykład wzrokowcy mówią: *Nie widzę, o co Ci chodzi, To wygląda na znakomity pomysł.* Słuchowcy natomiast: *To nie brzmi wyraźnie. Posłuchaj, co chcę Ci powiedzieć.* Kinestetycy z kolei: *Czuję, że to dobry pomysł, To, co mówisz, nie dociera do mnie.* Jeśli dana osoba posługuje się językiem wskazującym na kanał wzrokowy, to najlepiej dostarczać informacji wykorzystujących ten kanał zmysłowy. Wzrokowcom lepiej przedstawić coś w formie np. slajdów, grafik, zdjęć, filmów; słuchowcom – w postaci wykładu, prelekcji, rozmowy telefonicznej, a dla kinestetyków np. przygotować symulacje angażujące ruchowo albo dać możliwość wypróbowania efektów wynikających z realizacji projektu.

Spójność i synchronizacja

Istotnym elementem w umiejętności tworzenia i odbierania komunikatów jest zwracanie uwagi na spójność, jaka zachodzi

między wypowiedzią werbalną a niewerbalnym zachowaniem. Do wskaźników, które wyróżniają tę spójność należy: symetryczna postawa ciała, kontakt wzrokowy, obniżony ton głosu, głos dźwięczny i pewny, potakiwanie głową, odpowiedź wprost „tak”, szybkie i zdecydowane wypowiedzi. Im bardziej spójna jest wypowiedź, tym bardziej rozmówca jest przekonany do swoich racji. Im mniej spójna, tym mniej rozmówca może mieć wiedzy w danym obszarze. Warto pamiętać, że komunikacja odbywa się na poziomie świadomym i nieświadomym.

Najbardziej efektywną drogą do budowania kontaktu z drugą osobą jest poznanie jej rzeczywistości, sposobu odbierania świata. Można to osiągnąć dzięki synchronizacji, czyli budowaniu elementów podobieństwa. Synchronizacja na poziomie niewerbalnym może polegać na dostosowaniu sposobu ubierania się, pozycji ciała, gestykulacji, sposobu mówienia, używanych pojęć i oddechu. Na poziomie werbalnym polega na dostosowaniu słownictwa – używaniu tych samych określeń oraz słów związanych z kanałem zmysłowym, który preferuje rozmówca.

Parafraza i aktywne słuchanie

Przydatnym narzędziem w komunikacji jest stosowanie parafrazy, czyli przeformułowania podstawowego komunikatu rozmówcy przy użyciu podobnych słów, lecz mniejszej ich liczby. Parafraza przekazuje najważniejsze treści i znaczenie wypowiedziane przez rozmówcę. Dzięki jej zastosowaniu daje się rozmówcy przeświadczenie, że jest uważnie słuchany, sprawdza się, czy dobrze wydobyło się

najważniejsze treści i zrozumiało. Umożliwia ona uporządkowanie myśli rozmówcy i lepsze sprecyzowanie oraz daje czas do namysłu słuchającej osobie.

Ważnym elementem budowania kontaktu jest aktywne słuchanie. Składa się ono z umiejętności i zachowań, takich jak: utrzymanie kontaktu wzrokowego, dostrzeganie i reagowanie na sygnały niewerbalne, synchronizacja, wypowiedzi otwierające, udzielanie zachęty, parafrazowanie, odzwierciedlanie uczuć, dowartościowywanie i pytania otwarte. Dobrą praktyką jest zrobienie krótkiej przerwy, rozluźnienie i uśmiech zanim zareagujesz na to, co usłyszałeś. Jeśli rozmówca wyraził się zbyt ogólnie i istnieje kilka możliwości interpretacji, warto poprosić go o doprecyzowanie. W sztuce aktywnego słuchania wspiera nas m.in. wiara, że możemy się dowiedzieć czegoś ważnego, szanowanie sposobu myślenia drugiej strony, zdolność wysłuchania całości wypowiedzi, umiejętność wychwytywanie wszelkich symptomów reakcji emocjonalnych.

Co przeszkadza w słuchaniu? Na pewno stan ducha, czyli zaabsorbowanie swoimi sprawami, niesprzyjające warunki (za ciepło, za zimno, hałas, niewygodne krzesła), nastawienie na określony typ informacji, uprzedzenie do samego rozmówcy, ale także do pewnych niechętnych zwrotów i manier retorycznych, koncentracja na szczegółach, zamiast na istocie wystąpienia, zbyt szybkie przyjęcie oceny całości, znużenie i znużenie.

W procesie komunikowania warto pamiętać o zasadzie 4 O-R, czyli umiejętnościach komunikacyjnych oraz użytecznych postawach, takich jak – Obecność, Otwartość, Odpowiedzialność, Osiągnięcia (oddziaływanie) oraz Relacje, Refleksja, Realizacja i Rezultaty (reputacja)

(JP)

MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

Konferencja informacyjna na temat realizacji II fazy Programu Regionalnego MF EOG 2009-2014

Łódź, 12 listopada 2013 r.

Sala sesyjna Urzędu Miasta w Łodzi, ul Piotrkowska

PROGRAM KONFERENCJI

Program Regionalny EOG

Rozstrzygnięcie konkursu

14 października 2013 r. rozstrzygnięto konkurs na projekty do dofinansowania w ramach Programu pn. „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”.

Spośród 85 złożonych projektów 83 wnioski poprawne formalnie zostały poddane ocenie merytorycznej. W wyniku oceny merytorycznej 63 projekty uzyskały co najmniej 60 proc. sumy punktów, niezbędne,

aby znaleźć się na liście wniosków do potencjalnego dofinansowania.

Z uwagi na ograniczoną alokację (7 401 548 euro) decyzją Komitetu Wyboru Projektów dofinansowanie otrzymało 15 najwyższej punktowanych projektów.

W zakładce „[Nabór wniosków](#)” znajdują się listy: projektów dofinansowanych, projektów rezerwowych oraz projektów, które nie uzyskały 60 proc. punktów wymaganych, aby znaleźć się na liście wniosków rekomendowanych do dofinansowania.

Wnioskodawcy, których projektom przyznano dofinansowanie, otrzymają informację o dokumentach niezbędnych do przygotowania i podpisania umów ws. dofinansowania projektu.

- [Lista wniosków dofinansowanych w konkursie](#)
- [Lista wniosków rezerwowych](#)
- [Lista wniosków odrzuconych merytorycznie](#)

Lista projektów dofinansowanych w ramach Programu Regionalnego EOG

środki konkursu: 7 401 548 euro (ok. 30 809 683 zł)

Lp.	Nazwa wnioskodawcy	Tytuł projektu	punkty
1.	Gmina Nysa	"Partnerstwo Nyskie 2020"	99,00
2.	Gmina Dąbrowa Górnicza	"Zagłębiowski Park Linearny - Rewitalizacja Obszaru Funkcjonalnego Doliny Rzek Przemszy i Brynicy"	97,50
3.	Gmina Miejska Kościerzyna	"Kościerskie Strefy Aktywności Gospodarczej - przygotowanie dokumentacji strategicznej i techniczno - kosztorysowej"	97,25
4.	Gmina Miejska Turek	"Partnerstwo lokalne na rzecz rozwoju gospodarczego gmin powiatu tureckiego"	96,75
5.	Gmina Miejska Ostróda	"Ostródzko - Iławski Obszar Funkcjonalny"	94,25
6.	Gmina Czerwieńsk	"Rozwój społeczno - gospodarczy Gmin Nadodrzańskich"	93,75
7.	Gmina Miejska Leszno	"Partnerstwo Obszaru Funkcjonalnego dla wzmocnienia rozwoju i spójności społeczno - gospodarczej Aglomeracji Leszczyńskiej"	92,75
8.	Stowarzyszenie Metropolia Poznań	"Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej"	92,50
9.	Stowarzyszenie Gdański Obszar Metropolitalny	"INTiS. Integracja i Synergia. Strategia Rozwoju Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego na lata 2014-2030"	90,50
10.	Gmina Skawina	"Razem Blisko Krakowa - zintegrowany rozwój podkrakowskiego obszaru funkcjonalnego"	90,00
11.	Gmina Olkusz	"Zaopatrzenie w wodę mieszkańców ziemi olkuskiej po zakończeniu eksploatacji złóż przez Zakład Górniczo - Hutniczy"	90,00
12.	Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Pomorza Środkowego	"Partnerstwo samorządów Koszalińskiego Obszaru Funkcjonalnego szansą na wzmocnienie potencjału rozwojowego regionu"	89,75
13.	Gmina Piaski	"Wzmocnienie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej w Obszarze Funkcjonalnym Szlaku Jana III Sobieskiego w województwie lubelskim"	88,00
14.	Miasto Toruń	"Bydgosko - Toruńskie Partnerstwo na rzecz zrównoważonego transportu"	88,00
15.	Gmina Miasto Gdynia	"NORDA - Północny Biegun Wzrostu"	87,75

Pomoc społeczna – miasta na prawach powiatu

GDAŃSK Osiedle Sitowie

Gdańsk został laureatem konkursu za projekt „Utworzenie osiedla Sitowie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”.

Projekt „Osiedle Sitowie” jest platformą kompleksowego wsparcia w usamodzielnianiu się oraz aktywizowaniu społecznym i zawodowym osób wykluczonych społecznie będących klientami pomocy społecznej. Obok aktywizacji społecznej głównym celem projektu jest zapewnienie miejsc hostelowych czasowego pobytu dla uczestniczek i uczestników tego przedsięwzięcia.

Osiedle powstało w 7 budynkach należących do zasobów mieszkaniowych Miasta Gdańsk. Prezydent miasta przekazał je najpierw Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie, a następnie 6 z nich przekazano organizacjom pozarządowym. Budynki przystosowane są zarówno do pracy z podopiecznymi, jak i do całodobowego pobytu. Otoczone są ogrodem, gdzie uczestnicy wykorzystują tereny zielone do ogrodnictwa i rekreacji. Mieszkańcami osiedla są osoby niepełnosprawne z zaburzeniami zdrowia psychicznego, bezdomne matki z dziećmi oraz usamodzielniająca

Mieszkańcy osiedla Sitowie pracują i odpoczywają.

Fot. Archiwum UM Gdańsk

się młodzież z ośrodków opiekuńczo-wychowawczych.

Projekt jest współrealizowany przez organizacje pozarządowe. Każda organizacja zatrudnia koordynatora budynku, który zajmuje się administracją, dbaniem o utrzymanie czystości i dobrego stanu technicznego obiektu, ale również pracuje z mieszkańcami kierując ich aktywność na wspólną pracę, dba o prowadzenie treningów budżetowych i kulinarnych. Do dyspozycji uczestników są również specjaliści: psycholog, pedagog,

pracownik socjalny, doradca zawodowy i asystent, którzy wspierają mieszkańców stwarzając im możliwości do pełniejszego funkcjonowania w społeczeństwie. Organizacje współtworzące projekt utworzyły pracownię, w których prowadzone są treningi społeczne oraz zawodowe.

Komisja konkursowa nagradzając gdański pomysł podkreśliła, że projekt tworzy spójny, innowacyjny i ciekawy system kompleksowego wsparcia osób społecznie wykluczonych. Daje konkretne oferty lokalowe i merytoryczne. Jest dobrym przykładem na integrację, współzawodnictwo i współpracę wewnątrz sektora pozarządowego oraz NGOs z samorządem i instrumentem ekonomii społecznej (spółdzielnia socjalna). Oceniono, że projekt gdański jest wysoce innowacyjny i powinien być inspiracją dla innych samorządów, zwłaszcza dużych miast.

Podczas wizyty eksperckiej zespół oceniający miał okazję doświadczyć autentycznej współpracy między pozarządowymi organizacjami, a przede wszystkim autentycznych więzi pomiędzy beneficjentami różnych organizacji – co trudno „omiernikować”, ale co stanowi o skuteczności przedsięwzięcia, o identyfikacji ze środowiskiem. Warto podkreślić, że przedsięwzięcie zostało dobrze przyjęte przez wcześniej już mieszkających na osiedlu gdańszczan. ■

DĄBROWA GÓRNICZA Model wychodzenia z bezdomności

Rosnąca w ostatnich latach liczba osób bezdomnych przebywających na terenie Dąbrowy Górniczej oraz konieczność świadczenia dla nich wielu usług stanowiła poważne wyzwanie dla gminy i spowodowała konieczność dostosowania istniejących zasobów do realnych potrzeb.

Miasto rozpoczęło budowę kompleksowego systemu wsparcia osób bezdomnych zapewniającego bardziej efektywne ukierunkowanie pomocy. Polega on m.in. na: zwiększeniu potencjału kadrowego pracowników socjalnych, wyodrębnieniu komórki wyspecjalizowanej we wspieraniu osób bezdomnych, zastosowaniu nowych metod i narzędzi pracy z osobami bezdomnymi, w tym zatrudnieniu pracowników socjalnych wyspecjalizowanych

w pracy ulicznej tzw. streetworkerów, zwiększających wiedzę na temat skali zjawiska bezdomności środowiskowej i umożliwiających stosowanie bardziej skutecznych metod oddziaływania na osoby bezdomne przebywające w przestrzeni publicznej.

Zwiększono potencjał zasobów trwałych. Utworzono łaźnię umożliwiającą dostęp do ciepłej wody i podstawowych środków higieny osobistej osobom bezdomnym żyjącym w przestrzeni publicznej oraz osobom i rodzinom ubogim żyjącym w warunkach substandardowych. Powstała świetlica – miejsce dziennego pobytu dla osób bezdomnych, szczególnie w okresie jesienno-zimowym, w którym osoby bezdomne mogą prowadzić dzienną aktywność: spotkać się, wymienić informacjami lub uzyskać informacje, w szczególności poprzez dostęp do mediów (prasa, TV, internet). Zwiększono liczbę miejsc dla bezdomnych mężczyzn w Noclegowni oraz stworzono całodo-

bowe miejsca dla bezdomnych kobiet w Domu dla Bezdomnych.

Mieszkanie chronione umożliwia osobom bezdomnym całodobowy pobyt na czas określony, zapewniające warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, umożliwiające realizację tzw. trójstopniowego modelu wychodzenia z bezdomności. Ponadto zastosowano szeroki wachlarz wsparcia aktywizującego społecznie i zawodowo osoby bezdomne.

Poprawiono współpracę pomiędzy podmiotami zajmującymi się wspieraniem osób bezdomnych na terenie gminy, które w sposób trwały i systematyczny projektują i realizują działania w obszarze bezdomności. Przejawia się to m.in. stworzeniem przejrzystych procedur wspierania osób bezdomnych, czy stworzeniem efektywnego systemu wymiany informacji i doświadczeń w zakresie wspierania osób bezdomnych. ■

Pomoc społeczna – miasta na prawach powiatu

LUBLIN

Rodzina Trzy Plus

Program „Rodzina Trzy Plus” to pierwsza tak szeroka inicjatywa działająca na terenie miasta oraz województwa lubelskiego, która nie związana jest z pomocą społeczną. To powszechny program dla wszystkich mieszkańców Lublina posiadających minimum 3 dzieci.

Instrumentem umożliwiającym realizację programu jest imienna Karta „Rodzina Trzy Plus” wydawana wszystkim członkom rodziny. Karta zapewnia szerszy dostęp do dóbr kultury, sportu i rozrywki, a także zwiększoną możliwość dokonywania zakupu różnych towarów i usług poprzez korzystanie ze stałych, tymczasowych, świątecznych lub okazjonalnych ulg i zwolnień oferowanych przez jednostki i instytucje samorządowe miasta, jednostki nie powiązane strukturalnie i kapitałowo z samorządem lub podmioty działalności gospodarczej z terenu Lublina oraz terenów

spoza granic administracyjnych miasta. Program „Rodzina Trzy Plus” koncentruje się na rodzinach wielodzietnych do momentu usamodzielnienia się.

Taki kierunek działania służy kształtowaniu wizerunku miasta przyjaznego rodzinie. Lubelski samorząd poszukuje nowych aspektów w różnych działaniach na rzecz rodzin wielodzietnych oraz wzbogaca swoją ofertę o nowe rozwiązania kierowane do rodzin. Program „Rodzina Trzy Plus” ma formę projektu otwartego, który jest na bieżąco uaktualniany i poszerzany.

Program skierowany jest na współpracę sektora publicznego z prywatnym. Przedstawiciele samorządu, jak i sektora prywatnego w trakcie przygotowań programu oraz obecnie w trakcie jego realizacji mają możliwość skonfrontowania poglądów oraz swoich działań na rzecz wsparcia dużych rodzin oraz partnerstwa publiczno-prywatnego. Realizacja Programu stanowi nie tylko faktyczne wsparcie dla dużych rodzin, ale przyczynia się też do rozwoju działalności pro-

wadzonej przez partnerów. Dzięki ich zaangażowaniu inicjuje się wśród lublinian idee pomocowości i współodpowiedzialności społecznej.

Obecnie w ramach programu miasto współpracuje z 78 podmiotami, w tym 13 podmiotami samorządowymi oraz 65 podmiotami niepublicznymi. Jednostki samorządowe to między innymi teatry, muzea, ośrodki sportu i rekreacji, placówki oświatowe, domy kultury, centra kultury i galerie. Warto tu zaznaczyć zaangażowanie lubelskich szkół. Siedem z nich oferuje rodzinom wielodzietnym możliwość bezpłatnego korzystania z basenów. W roku bieżącym wydanych zostało 600 kartetów, uprawniających do bezpłatnego wstępu na kąpieliska przez cały rok szkolny. Podmioty niepubliczne to między innymi: placówki handlowo-usługowe, prywatne przedszkola, szkoły językowe, kino, firmy przewozowe, restauracje, hipermarkety, markety, centra rozrywki i zabawy, sprzedawcy detaliczni i hurtownie. ■

SKIERNIEWICE

Stawiają na rodzinę

Również z myślą o rodzinach mających troje i więcej dzieci powstał projekt „Skierniewicka Rodzina PLUS”. Skierniewice postawiły na rodzinę, na wsparcie jej. Uczyniły ją osią polityki społecznej miasta.

Zdobycie przez miasto wielu cennych certyfikatów i trofeów sportowych zainspirowało samorząd do większych działań na rzecz środowisk, w których wychowują się młodzi ludzie. Rodzina jest takim naturalnym miejscem, jednak nie może ona często korzystać z oferowanych atrakcyjnych imprez organizowanych przez miasto, gdyż naturalną zaporę stanowią wydatki związane z uczestnictwem. Szczególnie odczuwalne jest to w rodzinach wielodzietnych. I tak powstał, najpierw pomysł, a potem jego skuteczna i determinowana autentycznym zaangażowaniem władz miasta realizacja. Powstał projekt „Skierniewicka Rodzina Plus”.

Celem projektu są działania zmierzające do polepszenia warunków życiowych rodzin wielodzietnych i rodzin zastępczych mieszkających w Skierniewicach. O wydanie karty „Skierniewicka Rodzina PLUS” mogą ubiegać się rodzice dzieci do 18 roku życia lub do 24 roku życia, jeśli

Skierniewicka Karta PLUS

Fot. Archiwum UM w Skierniewicach

dziecko uczy się lub studiuje. Przyznanie Karty nie jest uzależnione od wysokości dochodów w rodzinie.

Karta uprawnia wszystkich członków rodziny m.in. do 50% ulgi przy zakupie biletów do autobusów MKK, biletów do

kina, wejściówek na basen; umożliwia też bezpłatny dostęp do zajęć dla dzieci i młodzieży organizowanych przez MKK.

Inicjatywa miasta Skierniewice wyróżnia się dużą kreatywnością oraz innowacyjnym podejściem do wsparcia rodzin „3+”. Program nie skupia się na bezpośredniej pomocy finansowej rodzinom wielodzietnym, lecz zmierza w kierunku ich aktywizacji, angażując poszczególne osoby w życie społeczności lokalnej, poprzez ułatwienie im korzystania z oferty rozrywek kulturalnych i sportowych dostępnych na terenie miasta.

Bardzo ważnym elementem, który rozszerza pozytywne oddziaływanie programu, jest fakt, że do inicjatywy przyłączają się przedsiębiorcy prywatni oferując rabaty na zakup dóbr i usług dla osób posiadających Kartę.

Przedsięwzięcie cały czas rozwija się, przynosi wymierne efekty, inspiruje nowe elementy. Z powodzeniem może być replikowane przez inne samorządy.

(epe)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

XI KONGRES MIAST POLSKICH

Polityka miejska perspektywa polska i unijna Kraków, 7-8 listopada 2013

Centrum Konferencyjne **Preston Centre**, ul. Św. Anny 2, Kraków

Program ramowy

7 listopada 2013 (czwartek)

- 15.00 - 15.30** otwarcie obrad Kongresu,
wystąpienia Gości
- 15.30 - 18.30** **obrad plenarne – Polityka miejska -
kontekst polski**
- Miejskie obszary funkcjonalne -
synergia w polityce rozwoju
 - Rewitalizacja - główne wyzwanie
rozwoju miast
- 20.00** *Kolacja*

8 listopada 2013 (piątek)

- 9.00 - 12.30** **obrad plenarne - Polityka miejska
z perspektywy Unii Europejskiej**
- ZIT (zintegrowane inwestycje teryto-
rialne) - centralne i regionalne
 - Perspektywa 2014-2020 - fundusze,
uwarunkowania
- 12.30** podsumowanie obrad,
przyjęcie stanowisk
- 13.00** zakończenie obrad

Ogólnopolska konferencja

„Samorządy lokalne a Unia Europejska – w przeddzień 10-lecia akcesji”

14 listopada 2013, Warszawa, Hotel Mercure Centrum, ul. Złota 48/54

Ramowy przebieg konferencji

- 10.30 - 10.40** Otwarcie konferencji i powitania
- **Ryszard Grobelny**, Prezes Związku
Miast Polskich
 - Przedstawiciel Ministerstwa Spraw
Zagranicznych RP
- Sesja I: W przeddzień 10-lecia członkostwa Polski
w UE – co zysaliśmy?**
- 10.40 - 11.05** **Prezentacja raportu z badań**
- 11.05 - 13.00** **Debata**
- Moderator: Andrzej Porawski**, Dyrektor
Biura Związku Miast Polskich
- Przedstawiciel MSZ – Departament
Unii Europejskiej
 - Poseł do Parlamentu Europejskiego
 - Przedstawiciele samorządów (duże mia-
sto, małe miasto, gmina wiejska, powiat)

Dyskusja

- 13.00 - 13.20** Przerwa kawowa

Sesja II: Prawie 10 lat doświadczeń - przykłady dobrych praktyk

- 13.20 - 15.00** **Moderator: Michał Olszewski**, Wicepre-
zydent Miasta Stołecznego Warszawy
- Przedstawiciel MRR (Departament
Koordynacji Polityki Strukturalnej/
Departament Koordynacji Wdrażania
Funduszy UE)
 - duże miasto
 - małe miasto
 - gmina wiejska
 - powiat

Dyskusja

Podsumowanie i zamknięcie konferencji

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

INSTYTUT SPRAW
PUBLICZNYCH

Współpraca

„Samorząd Miejski” - miesięcznik wydawany przez Związek Miast Polskich.

Adres wydawcy: ul. Robocza 42, 61-517 Poznań.

„Samorząd Miejski” redaguje zespół w składzie: Ewa Parchimowicz – redaktor naczelna,
Joanna Proniewicz, Hanna Hendrysiak. Oprawa graficzna, skład: Krzysztof Paczyński.

Adres redakcji: ul. Robocza 42, 61-517 Poznań, tel. 61 63 350 54, fax 61 63 350 60,

http://www.zmp.poznan.pl/strona-68-samorzad_miejski.html, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl